

Biblioteket – viktigt för hela byn

Afrikagruppernas samarbetsorganisation Africa Book Development Organisation, ABDO, arbetar med stöd till landsbygdsbibliotek, bland annat genom bokleveranser. Doris Lessing, Nobelpristagaren i litteratur, var med och grundade den organisation som senare blev ABDO.

BÖCKER, LIKSOM mycket annat, är en bristvara i Zimbabwe. Det gör att en organisation som ABDO fyller en mycket viktig funktion, både som distributör av böcker och som organisatör av nya bibliotek.

Bara under första halvåret i år har ABDO inrättat femton nya landsbygdsbibliotek vilket gör det totala antalet till 133 stycken. Kommunen står för lokalerna, oftast på skolor, samt lön till personalen, medan organisationer som ABDO står för det mesta av litteraturen.

Nswazi högstadium ligger i landsbygdsområdet Matabeleland omkring 70 kilometer söder om Bulawayo, den näst största staden i Zimbabwe. Biblioteksrummet är litet och det finns ett akut behov av att expandera. Böckerna är uppradade på provisoriska hyllor, tillverkade av bortslängda möbler, plankor och

tegelstenar. Många besökare skulle nog raskt bedöma de tre eller fyra lagren av dessa rangliga hyllor som en säkerhetsrisk för kommunens bibliotekarie och för målgruppen som kan vara allt mellan 7 och 70 år gamla. Men det hindrar inte vetgiriga att noga gå igenom hyllornas litterära skatter.

DÄR FINNS INGA datorer för att snabbt kolla upp saker, inget polerat skrivbord för bibliotekarien och inget som gör inlämningen av lånade böcker bekvämare för läsarna. Datoriserad biblioteks-hantering är ett ouppnåeligt mål eftersom det inte finns någon elektricitet på skolan.

Trots alla dessa utmaningar är det 4x6 meter stora rummet ett mycket speciellt och uppskattat bibliotek. Många skolor avundas byns bibliotek och ABDO

översvämmas av önskemål om att expandera till andra områden för att erbjuda liknande inrättningar.

Mrs Mabhena, en kvinna i 40-årsåldern, är bibliotekarie. Hon utsågs av byn för att hjälpa till med driften av biblioteket. Sex timmar varje vardag tillbringar hon på biblioteket med att tålmodigt betjäna de många läsarna. Hon älskar att sköta om stället och hennes boksamling är omsorgsfullt dokumenterad i det manuella bokregistret. Nswazi högstadium tar emot försändelser av böcker även från andra bidragsgivare.

– Men ABDO tillgodoser oss med de särskilda böcker vi efterfrågar just då och även om det bara är ett par titlar om året är dessa extremt viktiga för studenterna och byn, förklarar Mabhena.

Utmaningarna som det här biblioteket och andra möter är många, men inte oövervinnliga. De måste kämpa för att möta efterfrågan på vissa boktitlar, speciellt när statliga bidrag är för låga för att skolor skall ha råd att köpa in dem.

PÅ DEN POSITIVA SIDAN finns rapporter om en ökning av antalet personer som tar examen och yrkesgrupper som exempelvis jordbrukare vittnar om att de har fått värdefull information genom biblioteket. Detta visar verkligen att ABDO bidrar till utvecklingen av de samhällen som man har som målgrupp, till och med under den tid då så mycket har försämrats i Zimbabwe.

Fortfarande behövs mycket mer göras men som det sägs; en resa på tusen mil börjar med ett första steg.

NTANDO NDLOVU

Afrikagruppernas Koordinator i Zimbabwe
Översättning: Denis Bjurström

Foto: Afrikagrupperna

